

Information till **redovisningskonsulter** och
skatterådgivare om

Penningtvätt och finansiering av terrorism

**SAMORDNINGSFUNKTIONEN
MOT PENNINGTVÄTT OCH
FINANSIERING AV TERRORISM**

Denna vägledning riktar sig till redovisningskonsulter och skatterådgivare. Den förklarar era skyldigheter enligt penningtvättslagen och hur ni kan skydda er verksamhet mot att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Här får du som verksamhetsutövare information om metoder för penningtvätt och finansiering av terrorism samt olika risker som kan vara kopplade till din verksamhet. Syftet är att öka kunskapen om penningtvätt och finansiering av terrorism hos dig som bedriver verksamhet som omfattas av penningtvätsregelverket.¹

Här finns bland annat information om högrisksituationer och varningssignaler som bör leda till utökade kundkännedomåtgärder. Det kan även leda till att du som verksamhetsutövare ska rapportera till Finanspolisen.

Bakom denna information står Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Informationen har tagits fram av Ekobrottsmyndigheten, Finanspolisen, Länsstyrelserna i Skåne, Stockholm och Västra Götaland samt Skatteverket.

Samordningsfunktionen leds av Polismyndigheten och består av sexton myndigheter och en organisation. Uppdraget innebär att fungera som ett forum för informationsutbyte och kunskapsöverföring mellan myndigheter, samt att löpande identifiera, kartlägga och analysera risker och metoder för penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige. Vidare ska Samordningsfunktionen ge information till verksamhetsutövare för att bidra till deras arbete med att förebygga risken att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Mer information om Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism hittar du på polisen.se/penningtvatt

1 Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen), förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2024:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Länsstyrelsen i Skåne läns föreskrifter och allmänna råd om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (12FS 2024:8) och Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter och allmänna råd om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (14FS 2024:11).

Din verksamhet riskerar att utnyttjas

Som redovisningskonsult eller skatterådgivare har du en viktig roll i att förebygga risken för att utnyttjas som ett verktyg för brottslig verksamhet genom att följa penningtvättslagen.

Syftet med det här informationsmaterialet är att öka förståelsen för hur viktig din roll är i arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism, genom att bland annat lyfta fram exempel på situationer som indikerar hög risk för penningtvätt och/eller finansiering av terrorism.

Som redovisningskonsult eller skatterådgivare har du en unik möjlighet att upptäcka misstänkta beteenden eller transaktioner genom den inblick du har i kundens ekonomi och affärstransaktioner.

När du upptäcker misstänkta transaktioner och aktiviteter är du skyldig att vidta åtgärder samt rapportera till Finanspolisen. Du kan läsa mer om hur du rapporterar på sidorna 26–27.

Penningtvätt handlar om att dölja sambandet mellan brott och pengar eller annan egendom. Det kan till exempel röra sig om pengar från narkotikabrott, skattebrott eller bedrägerier som "tvättas" för att kunna användas i den legala ekonomin.

Finansiering av terrorism handlar om att dölja vad pengarna ska användas till och innebär att ekonomiskt stödja terrorism genom att samla in, tillhandahålla eller ta emot pengar eller annan egendom som ska finansiera terrorism.

Din verksamhet står under länsstyrelsernas tillsyn

Enligt penningtvättslagen har länsstyrelserna tillsyn över fysiska och juridiska personer som driver yrkesmässig verksamhet som avser bokförings- eller revisionstjänster (bokförings- och redovisningskonsulter) och den som driver yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivare).²

Revisorsinspektionen (RI) har tillsyn över fysiska och juridiska personer som driver verksamhet som auktoriserad eller godkänd revisor eller registrerat revisionsbolag.³

Om det i ett revisionsföretag som inte är registrerat hos Revisorsinspektionen finns personer anställda som står under länsstyrelsens tillsyn, exempelvis redovisningskonsulter, lekmannarevisorer och skatterådgivare, ska företaget anmäla sin verksamhet till Bolagsverkets register mot penningtvätt. Anledningen är att Länsstyrelsen har tillsyn över verksamheten och dess skyldigheter enligt penningtvättslagen för den del av verksamheten som bedrivs av dessa personer. Revisorsinspektionen har tillsyn över företagets auktoriserade/godkända revisorer och de delar av verksamheten som rör deras skyldigheter enligt lagen.

---

2 Se 1 kap. 2 § första stycket 19 och 20 penningtvättslagen.

3 Se 1 kap. 2 § första stycket 18 penningtvättslagen.

Vad är bokförings- och revisionstjänster?

Bokförings- och revisionstjänster omfattar bland annat att löpande bokföra affärshändelser, upprätta årsbokslut eller årsredovisning, upprätta skattedeklarationer samt att vara deklaraationsombud.

När det gäller vad som avses med revisionstjänster enligt penningtvättslagen kan ledning hämtas från revisorslagens definition av revisionsverksamhet.⁴ Vad som avses med bokföringstjänster definieras dock varken i penningtvättslagen, i lagens förarbeten eller i annan relevant lagstiftning. Av bokföringslagen⁵ framgår däremot vad som avses med bokföring. Bokföring grundas på räkenskapsinformation. Räkenskapsinformation kan bland annat vara sammanställningar av uppgifter som är kopplade till grund- och huvudbokföring samt till sidoordnad bokföring. Med räkenskapsinformation avses även sådana sammanställningar av uppgifter som återfinns i verifikationer och handlingar med mera som en verifikation hänvisar till. Det kan även vara sådana uppgifter som i övrigt är av betydelse för att det ska gå att följa och förstå de enskilda bokföringsposternas behandling i bokföringen.⁶

I förarbetena till bokföringslagen anges att bestämmelserna om löpande bokföring har utformats i syfte att skydda framför allt borgenärer, företagets delägare, medlemmar och anställda samt det allmänna. Den löpande bokföringen är länken mellan affärshändelserna och den offentliga redovisningen och säkerställer att en riktig och fullständig information kan lämnas i den offentliga redovisningen.⁷

---

4 Se 2 § p. 8 revisorslag (2001:883) och prop. 2008/09:70 s. 60.

5 Se bokföringslag (1999:1078) (BFL)

6 Se 1 kap. 2 § p. 9 BFL.

7 Se prop. 1998/99:130 s. 199.

Vad är skatterådgivning?

I penningtvättslagen definierades skatterådgivning som yrkesmässig verksamhet som består i att lämna råd, muntligt eller skriftligt, i avsikt att direkt eller indirekt påverka storleken på en skatt eller avgift.

Skatterådgivning kan innefatta beräkning och redovisning av skatt för såväl företag som privatpersoner. Det kan även innebära hjälp med att säkerställa att rätt skatt eller avgift betalas eller att analysera, tolka och ge råd om gällande skatteregler.

Skatterådgivning kan vara aktuellt i samband med större strukturaffärer som genomförs av företag såsom förvärv, fusioner och utköp av börsnoterade företag. Rådgivning som sker på detta område syftar till att strukturera en företagsaffär på mest förmånliga sätt ur ett skatteperspektiv. Vidare sker skatterådgivning löpande inom området för företagsbeskattning till exempel vid upprättandet av deklARATIONER och rådgivning.⁸

Skatterådgivare är varje annan person som åtar sig att direkt eller genom någon som personen i fråga är kopplad till att lämna materiellt bistånd, stöd eller rådgivning i skattefrågor som huvudsaklig affärs- eller yrkesverksamhet. Dessutom omfattas vid sidan av renodlad rådgivning i skattefrågor, även verksamhet som angränsar till materiellt bistånd och stöd i skattefrågor som ges inom ramen för en yrkesmässig verksamhet.

Även när verksamhetsutövaren inte själv direkt ger materiellt bistånd, stöd eller rådgivning omfattas denne, om denne har åtagit sig att tillhandahålla sådan verksamhet. I sådana fall får verksamhetsutövaren anses bedriva yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter.⁹ Materiellt bistånd och stöd i skattefrågor ska mot denna bakgrund vara angränsat till rådgivning i skattefrågor för att omfattas av penningtvättslagen. En bedömning måste göras i varje enskilt fall om en verksamhet ska anses innefatta skatterådgivning eller inte.

---

8 Se prop. 2003/04:156 s. 46.

9 Se prop. 2018/19:150 s. 39.

Vem får kalla sig redovisningskonsult eller skatterådgivare?

Titlarna redovisningskonsult och skatterådgivare är inte skyddade. Detta innebär att det inte regleras i lag vem som får kalla sig för redovisningskonsult eller skatterådgivare. Däremot är titlarna auktoriserad redovisningskonsult och auktoriserad skatterådgivare skyddade. Det finns två branschorganisationer som auktoriserar redovisningskonsulter. Dels är det Srf konsulterna och dels är det FAR som utför auktorisation och som har tagit fram kriterier för vad som krävs för att någon ska få kalla sig auktoriserad redovisningskonsult. Branschorganisationen FAR auktoriserar även skatterådgivare. För att läsa mer om dessa hänvisas till respektive hemsidor far.se och srfkonsult.se.

Dina skyldigheter enligt penningtvättslagen

Penningtvättslagen kräver att du som redovisningskonsult och skatterådgivare ska ha ett så kallat riskbaserat förhållningssätt för att minska risken för att bli utnyttjad för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Personer som kan skydda din verksamhet mot att utnyttjas behöver ha kunskap om vilka riskerna är och arbeta aktivt för att motverka och hantera dem på ett strukturerat och effektivt sätt. Det gäller dig, dina anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten.

Här nedan kan du läsa kortfattad information om dina skyldigheter. Mer information kan du bland annat hitta på länsstyrelsernas respektive webbplatser.

Allmän riskbedömning

Du ska göra en allmän riskbedömning av hur de produkter och tjänster som din verksamhet tillhandahåller kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och hur stor risken är för att detta sker.

När du gör en allmän riskbedömning ska du identifiera, analysera och värdera relevanta hot och sårbarheter och särskilt beakta vilka slags produkter och tjänster som du tillhandahåller, vilka kunder och distributionskanaler som du har och vilka geografiska riskfaktorer som finns i din verksamhet.

Den allmänna riskbedömningen ska vara anpassad till din verksamhets storlek och art och de risker som kan antas föreligga. Du ska dokumentera och hålla riskbedömningen uppdaterad. Den allmänna riskbedömningen ska ligga till grund för dina rutiner och riktlinjer samt övriga åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

För att kunna göra riskbedömningen måste du vara medveten om vilka tillvägagångssätt för penningtvätt och finansiering av terrorism (hot) som är aktuella för din verksamhets produkter och tjänster. Du har ett

ansvar att genom omvärldsbevakning hålla dig uppdaterad om tillvägagångssätt (modus) för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Längre fram i denna vägledning finns exempel på tillvägagångssätt och varningssignaler som kan vara relevanta för din verksamhet.

Riskbedömning av kunder

Förutom att göra en allmän bedömning av riskerna i verksamheten, ska du även bedöma vilken risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som varje enskild kund kan förknippas med. Du ska bedöma och tilldela kunden en riskprofil. När du riskbedömer en kund utgår du från den allmänna riskbedömningen av verksamheten och den kunskap som du har om din kund. I penningtvättsregelverket finns exempel på vilka omständigheter som kan tyda på att risken med en kund är hög eller låg. Det är viktigt att du följer upp varje kunds riskprofil och vid behov ändrar risknivån. Kundens riskprofil styr på vilket sätt och med vilken frekvens du följer upp er affärsförbindelse för att säkerställa att din verksamhet kan hantera den risk kunden kan innebära.

Rutiner och riktlinjer

Du ska ha rutiner och riktlinjer för kundkännedom, övervakning och rapportering, hur verksamheten bevarar handlingar och uppgifter (behandling av personuppgifter) och verksamhetens interna kontroll. Har du anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten ska du även ha rutiner och riktlinjer för lämplighetsprövning, möjlighet att visselblåsa, utbildning samt skydd för anställda.

Syftet med rutinerna är att motverka de risker som du har identifierat i den allmänna riskbedömningen. Det är därför viktigt att rutinerna och riktlinjerna anpassas efter den allmänna riskbedömningen. Rutiner och riktlinjer ska vara kända av alla som har betydelse för att kunna skydda din verksamhet. Du ska fortlöpande anpassa dina rutiner och riktlinjer efter nya och förändrade risker för penningtvätt och finansiering av terrorism. Dina rutiner och riktlinjer för kundkännedom, övervakning och rapportering samt för behandling av personuppgifter ska vara dokumenterade.

Kundkännedom – vem är din kund?

Kundkännedom innebär att du ska vara väl medveten om vilka dina kunder är. Du ska vidta åtgärder för kundkännedom när du etablerar en ny affärsförbindelse, när du genomför en transaktion som uppgår till 15 000 euro eller vid transaktioner som understiger 15 000 euro men som har ett samband med en eller flera andra transaktioner som tillsammans uppgår till 15 000 euro eller mer.

Att genomföra kundkännedomsåtgärder betyder att du ska ta reda på vem kunden är. Du ska bland annat identifiera kunden, utreda om kunden har en verklig huvudman och bedöma om kunden är en person i politiskt utsatt ställning (PEP)¹⁰. Om det är fråga om en affärsförbindelse ska du även inhämta information om affärsförbindelsens syfte och art. Med affärsförbindelse menas en kundrelation som när du etablerar den, förväntas pågå en längre tid.

Om du inte har tillräcklig kännedom om kunden för att kunna hantera risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen, ska du neka att ingå affärsförbindelsen eller att genomföra transaktionen. Är det redan en befintlig kund, ska du avsluta affärsförbindelsen. Detsamma gäller om du inte har tillräcklig kännedom om kunden för att kunna övervaka och bedöma kundens aktiviteter och transaktioner. Du ska löpande följa upp pågående affärsförbindelser i syfte att säkerställa att din kännedom om kunden är aktuell och tillräcklig för att motverka den risk som kan förknippas med din kund.

Det finns krav på att du dokumenterar vidtagna åtgärder för kundkännedom samt att du bevarar dokumentationen under minst fem år.

Speciellt för skatterådgivare

Kravet på kundkännedomsåtgärder gäller inte för skatterådgivare om affärsförbindelsen syftar till att företräda en kund i fråga om ett rättsligt förfarande, inklusive rådgivning för att inleda eller undvika ett rättsligt förfarande eller bedöma kundens rättsliga situation. Även med hänsyn till detta är det inte tillåtet för en skatterådgivare att

---

¹⁰ Med person i politiskt utsatt ställning (PEP) avses en fysisk person som har eller har haft en viktig offentlig funktion i en stat eller i en internationell organisation (1 kap. 8 § 5 penningtvättslagen).

medverka till en åtgärd som skäligen kan antas vara vidtagen i syfte att tvätta pengar eller finansiera terrorism.¹¹

Övervakning och rapportering

Du ska övervaka pågående affärsförbindelser och granska enstaka transaktioner för att kunna upptäcka transaktioner och andra aktiviteter som är misstänkta eller som verkar avvikande utifrån vad du känner till om kunden. Under hela den tid som en fysisk eller juridisk person är kund hos dig ska du löpande övervaka kundens transaktioner och följa upp affärsförbindelsen. Hur omfattande övervakning som krävs beror på kundens riskprofil. Transaktioner och andra aktiviteter som utförs av högriskkunder behöver alltså övervakas och följas upp mer noggrant än de som utförs av lågriskkunder.

Om du har skälig grund att misstänka penningtvätt eller finansiering av terrorism eller att egendom härrör från brottslig handling har du en skyldighet att rapportera till Finanspolisen. Du ska också, på begäran av Polismyndigheten, kunna lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism. Du ska ha ett system för att kunna lämna uppgifter om huruvida du haft en affärsförbindelse med en viss kund de senaste fem åren och i sådana fall, affärsförbindelsens art. Det är förbjudet att etablera en affärsförbindelse eller utföra en enstaka transaktion om du misstänker att de produkter eller tjänster som du erbjuder kommer att användas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Speciellt för skatterådgivare

Kravet på att rapportera till Finanspolisen och att lämna uppgifter på begäran av Polismyndigheten gäller inte för skatterådgivare om affärsförbindelsen syftar till att företräda en kund i fråga om ett rättsligt förfarande, inklusive rådgivning för att inleda eller undvika ett rättsligt förfarande eller bedöma kundens rättsliga situation.

Även med hänsyn till detta är det inte tillåtet för en skatterådgivare att medverka till en åtgärd som skäligen kan antas vara vidtagen i syfte att tvätta pengar eller finansiera terrorism.¹²

---

11 Se 3 kap. 1 § andra stycket penningtvättslagen.

12 4 kap. 8 § penningtvättslagen.

Rutiner för lämplighetsprövning

Du ska ha rutiner för att säkerställa lämpligheten hos dina anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten, om de utför arbetsuppgifter av betydelse för att förhindra penningtvätt eller finansiering av terrorism i verksamheten. Rutinerna och riktlinjerna ska säkerställa att kontrollen av lämpligheten är proportionerlig i förhållande till personens arbetsuppgifter och funktion samt till den allmänna riskbedömningen av verksamheten.

Utbildning

Du ska se till att dina anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten och som utför arbetsuppgifter av betydelse för att förhindra penningtvätt eller finansiering av terrorism i verksamheten, fortlöpande får relevant utbildning och information. Detta för att kunna fullgöra skyldigheterna enligt penningtvättslagen. Utbildningen ska åtminstone avse relevanta delar av penningtvättsregelverket, verksamhetens allmänna riskbedömning, rutiner och riktlinjer samt information som ska underlätta för att upptäcka misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism.

Skydd och förbud mot repressalier

Anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i din verksamhet riskerar när de fullgör dina skyldigheter enligt penningtvättslagen att utsättas för hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder från utomstående. Du ska därför ha rutiner och vidta övriga lämpliga åtgärder som behövs för att skydda de som deltar i din verksamhet. Du får inte utsätta en anställd, uppdragstagare eller någon annan som på liknande grund deltar i verksamheten för repressalier på grund av att personen har informerat om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism internt eller till Finanspolisen.

Intern kontroll och rapportering av misstänkta överträdelser

Du ska ha rutiner och riktlinjer för intern kontroll. Om det är motiverat med hänsyn till din verksamhets storlek och art ska du utse vissa funktioner i bolaget för intern kontroll. Om det inte är motiverat, ska du ändå genom dina rutiner och riktlinjer säkerställa att det finns en funktion för regelefterlevnad som ansvarar för att skyldigheterna i penningtvätsregelverket genomförs och verkställs i verksamheten samt som ansvarar för rapporter till Finanspolisen.

Du ska även tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten och som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av penningtvätsregelverket. Du ska även ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda sådana personer mot hot, hämnd eller andra fientliga åtgärder (system för visselblåsning samt skydd för visselblåsare).

Behandling av personuppgifter

Du ska bevara handlingar och uppgifter i minst fem år om handlingarna och uppgifterna avser åtgärder som har vidtagits för kundkännedom, transaktioner som genomförts inom ramen för affärsförbindelser eller vid enstaka transaktioner som omfattas av krav på åtgärder för kundkännedom. Tiden ska räknas från det att åtgärderna eller transaktionerna utfördes eller, i de fall då en affärsförbindelse har etablerats, affärsförbindelsen upphörde. Om du inte har genomfört en transaktion på grund av misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism, ska tiden räknas från det att du avstod från att utföra transaktionen.

Du kan göra dig skyldig till penningtvätt och finansiering av terrorism

Om du som redovisningskonsult eller skatterådgivare medverkar till en åtgärd som kan antas vara vidtagen för att dölja att pengar eller annan egendom härrör från brott eller för att främja (underlätta) för någon att tillgodogöra sig sådan egendom, riskerar du att dömas för ett brott enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott.

Du behöver inte vara medveten om att pengarna eller annan egendom kommer från brottslig verksamhet utan det räcker att du borde ha insett det. Det innebär att om du inte uppfyller dina skyldigheter enligt penningtvättslagen om bland annat övervakning och kontroll av transaktioner, kan du riskera att dömas till böter eller fängelse för bland annat näringspenningtvätt.

Terroristbrottslagen (2022:666) reglerar att det i vissa fall är förbjudet att samla in, tillhandahålla, eller ta emot pengar eller annan egendom. Detta då syftet är att egendomen ska användas för terrorism (eller vetskapen om att den ska användas). Det innebär att man gör sig skyldig till finansiering av terrorism om man överför pengar eller annan egendom till personer som planerar eller begår terroristbrott. Tillgångarna behöver inte användas specifikt vid terroristattentat, exempelvis kan egendom användas till utbildning, resekostnader, logi, material eller köp av utrustning.¹³

---

13 Se 6 § Terroristbrottslagen.

Straff för penningtvättsbrott och näringspenningtvätt

3 § För penningtvättsbrott döms, om åtgärden syftar till att dölja att pengar eller annan egendom härrör från brott eller brottslig verksamhet eller till att främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig egendomen eller dess värde, den som

1. överlåter, förvärvar, omsätter, förvarar eller vidtar annan sådan åtgärd med egendomen, eller
2. tillhandahåller, förvärvar eller upprättar en handling som kan ge en skenbar förklaring till innehavet av egendomen, deltar i transaktioner som utförs för skens skull, uppträder som bulvan eller vidtar annan sådan åtgärd.

Straffet är fängelse i högst två år.

5 § Är brott som avses i 3 eller 4 § grovt, döms för grovt penningtvättsbrott till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett betydande värden, om de brottsliga åtgärderna har ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning eller i annat fall varit av särskilt farlig art.

7 § Den som, i näringsverksamhet eller såsom led i en verksamhet som bedrivs vanemässigt eller annars i större omfattning, medverkar till en åtgärd som skäligen kan antas vara vidtagen i sådant syfte som anges i 3 §, döms för näringspenningtvätt till fängelse i högst två år.

Är brottet grovt, döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Är brottet ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Till samma straff döms den som i annat fall än som anges i första stycket medverkar till en åtgärd som skäligen kan antas vara vidtagen i sådant syfte som anges i 3 §.

Källa: Lag (2014:307) om straff för penningtvättsbrott

Tillvägagångssätt

Tillvägagångssätten för kriminella att tvätta pengar är många och de kan också förändras över tid. Nedan listas några exempel på kända tillvägagångssätt för att tvätta pengar och som bör leda till att du som redovisningskonsult eller skatterådgivare undersöker förhållandena vidare, genom att exempelvis ställa frågor eller begära in ytterligare underlag. För att kunna identifiera vilka transaktioner som behöver undersökas vidare är det av vikt att du vidtar rätt kundkännedomsgärder. Otillräcklig kundkännedom eller bristande förståelse för kundens verksamhet kan leda till att du inte upptäcker transaktioner som borde väcka misstanke. Det kan också leda till att du inte rapporterar till Finanspolisen.

Inbetalningar som påstås ha gjorts av misstag

Ett känt tillvägagångssätt är att pengar kommer in på företagskontot utan anledning och företagaren blir ombedd att betala tillbaka pengarna (inbetalaren skyller på att man gjort en felbetalning) till ett annat konto än till det konto som pengarna kom ifrån.

Misstänkt falska eller osanna fakturor

Det förekommer även att företag helt eller delvis saknar faktisk verksamhet och att affärsupplägget går ut på att utföra bedrägerier genom att ställa ut falska fakturor. Andra företag kan även vara inblandade i samma upplägg genom att de för över pengar till ett konto hos det företag som ställer ut de osanna fakturorna.¹⁴

---

14 Osann faktura: Fakturan fungerar som underlag för betalningar som sker för syns skull. Det kan handla om köp av varor eller tjänster som inte har utförts eller som beskrivs felaktigt i fakturan. En sådan faktura tas fram i samarbete mellan utställare och betalare.

Falsk faktura: Fakturan har skickats ut av någon annan än den som står som utställare. Något köp av vara eller tjänst har inte utförts. Falska fakturor används ofta vid bedrägeri.

Målvakter

Det är heller inte ovanligt att kriminella använder sig av målvakter eller personer som uppträder som ledningspersoner i företag, men vilka sällan är bolagets verkliga företrädare. Brotten är ofta svåra att upptäcka för utomstående eller myndigheter eftersom de sker inom etablerade företagsstrukturer. När väl årsredovisningen blivit offentlig förekommer det att företaget har försatts i konkurs och huvudaktören kan många gånger redan ha startat ett nytt företag.

Utlandsbetalningar

För att dölja pengars ursprung och skapa en legitim bild av företagen, kan brottsvinster delas upp och föras över mellan flera olika konton, gärna över flera jurisdiktioner. Internationella organisationer som Financial Action Task Force (FATF) och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) har pekat på stora risker med gränsöverskridande handel och, i de fall sådan förekommer hos din kund, bär du ett ansvar att granska detta närmare.

Falska uppgifter i bokföringen

Ett annat känt tillvägagångssätt är att man bokför pengar från misstänkt brottslig verksamhet som försäljning och sedan plockas dessa pengar ut ur bolaget som vita i form av lön och utdelning.

Under avsnittet Varningssignaler finns exempel på omständigheter som kan innebära att du ska göra en fördjupad granskning av kunden och/eller transaktionen (skärpta åtgärder). Det gäller särskilt i de fall där flera varningstecken förekommer samtidigt eller är återkommande. Skärpta kundkännedomåtgärder kan exempelvis innebära att du ber kunden att visa underlag eller handlingar som bekräftar kundens ekonomiska situation samt att du inhämtar ytterligare uppgifter om syftet med transaktionen.

Var vaksam!

Följande exempel på varningssignaler bör föranleda redovisningskonsulter och skatterådgivare att göra en fördjupad granskning av kunden och/eller transaktionen. Särskilt i de fall där flera varningstecken förekommer samtidigt eller är återkommande. Omständigheterna behöver inte innebära att det faktiskt rör sig om något olagligt, bara att du bör granska transaktionerna närmare.

1

Varningssignaler i samband med kundkännedomsåtgärder

- Det är svårt att kontrollera kundens eller dess företrädares identitet och/eller kontaktuppgifter. Exempelvis om kunden är ovillig att ge detaljer om sin identitet, använder en postbox och/eller har vaga adressuppgifter.
- Kunden kan endast tillhandahålla en kopia av pass och/eller identitetshandlingar.
- Kunden använder utländska identitetshandlingar som är kända för att ofta vara förfalskade eller som är svåra att verifiera i samband med kundkontroll.
- Kunden är etablerad i ett land utanför EES som EU-kommissionen har identifierats som ett högriskland.
- Kunden eller kundens verkliga huvudman är en person i politiskt utsatt ställning (PEP), en familjemedlem eller känd medarbetare till en sådan person.
- Affärsförbindelse som etableras på distans och/eller där ställföreträdaren/ombudet inte är personligen närvarande. Exempelvis där kunden gett en annan person fullmakt att företräda hen.
- Kundens företrädare har tidigare varit aktiv i flera kortlivade företag.
- Misstänkta bulvanförhållanden där det verkar som om kunden handlar för någon annans räkning. Exempelvis om kunden har sällskap eller verkar övervakas vid kontakter.
- Kunden eller dess företrädare förekommer i domstolsbeslut.

- Kunden förekommer på varningslistor (hos t ex Svensk Handels eller Finansinspektionen).
- Kundens företrädare är en utomstående person utan koppling till företaget.
- Kundens företrädare anges vara utvandrad eller bosatt i utlandet.

2

Varningssignaler under affärsrelationens gång – fortlöpande uppföljning

Avvikande eller ovanliga transaktioner

- Storleken eller frekvensen av transaktionerna är inte konsekvent med kundens normala transaktionsmönster och/eller saknar affärsmässighet.
- Kundens transaktionsmönster har förändrats sedan affärsförbindelsen etablerades.
- Plötslig ökning av frekvensen eller värdet av transaktioner med en viss motpart, utan att detta ges en rimlig förklaring.
- Transaktionerna saknar uppenbart syfte eller affärsmässighet, och involverar eventuellt närstående parter.
- Saknas transaktioner avseende verksamhetskostnader.
- Transaktioner sker snabbt, stora insättningar och uttag sker inom loppet av några timmar.
- Transaktioner som underlättar anonymitet exempelvis genom postväxel eller virtuella betalningsmedel.
- Osedvanligt stora valutatransaktioner, särskilt de som sker i utbyte mot överlåtbara värdepapper eller individuellt anpassade finansiella instrument (strukturerade produkter eller strukturerade placeringar).
- Uppenbar strukturering av transaktioner i syfte att undvika identifieringskrav, reglerad registrering eller rapporteringströsklar.
- Köp av stora kontantvärdesinvesteringar som snart åtföljs av kraftiga belåningar på desamma.

- Köp och försäljningar av tillgångar utan någon uppenbar anledning.
- Inköp till priser anmärkningsvärt över eller under marknadsvärdet.
- Ovanligt stora kontanttransaktioner.
- Stora eller ovanliga valutainbetalningar som avser investeringar eller betalning för investeringar och som görs från ett konto som inte tillhör kunden.
- Ett oväntat och förtida återköp av investeringstillgångar, särskilt när kunden begär att vinsten ska efterskänkas till en till synes utomstående tredje part eller om kunden tar liten hänsyn till kostnaderna förknippade med återköpet.
- Kunden gör en oväntad och förtida återbetalning av lån eller krediter som är avvikande från kundens normala beteende.
- Kapitaltillskott genom eventuellt övervärderad apportegendom alternativt tillskott genom apportegendom från ett checkkreditkonto som delvis byggts upp av kontanter.
- Transaktioner via mellanhänder utan något uppenbart affärsmässigt skäl, särskilt om dessa har hemvist i utlandet.
- Pengar och tillgångar flyttas till länder eller utländska bolagskonstruktioner där insynen är begränsad, utan någon rimlig förklaring.
- Transaktioner som involverar en offshore ”skalbank” vars namn är mycket likt det för någon välkänd storbank.¹⁵

---

15 En skalbank är ett finansinstitut som inte har en fysisk närvaro i något land och inte är föremål för tillsyn av en bankmyndighet.

Omständigheter kring hur företaget drivs

- Kunden får ovanliga inbetalningar från oklara källor och betalningarna stämmer inte överens med försäljningarna. Kunden gör omotiverade emissioner eller får oväntade aktieägartillskott.
- Kundens affärsverksamhet är kontantbaserad utan att det är motiverat för den specifika branschen.
- Kontanta bidrag i samband med företagets bildande eller för att öka dess kapital.
- Inkomsterna från kundens affärsverksamhet är inte i proportion till affärssektorn.
- Företaget upplöses på ett misstänkt sätt, kort efter att det har bildats.
- Kunden verkar nyligen ha ingått flera nya affärsförbindelser med olika finansiella enheter t ex utomstående företag.
- Kunden erbjuder redovisningskonsulten eller skatterådgivaren pengar, annan ersättning eller ovanliga förmåner på ett sätt som verkar misstänkt.
- Kunden använder omotiverat komplexa företagsstrukturer.
- Kunden anlitar flera olika redovisningskonsulter eller skatterådgivare.
- Flera förändringar i bolagsordningen inom en kort tidsperiod som exempelvis ändring av bolagets verksamhet, säte eller att personer i ledningen ofta byts ut.
- Kunden byter regelbundet (årligen) revisorer, redovisningskonsulter, skatterådgivare etcetera.
- Kunden har inga anställda, vilket är onormalt mot bakgrund av dess verksamhet.
- Företagets medel stannar aldrig på företagets konto särskilt länge.
- Insättningar görs på ett konto och återbetalas till samma eller annat konto innan affärshändelsen har fullbordats.
- Koncerninterna transaktioner som är svåra att förklara.
- Orimliga förändringar i resultat av oklara skäl.
- Hög omsättning i små verksamheter där det rimligen inte kan förväntas.

- Överdrivna eller ovanliga provisioner eller agentarvoden – stora betalningar för ospecificerade tjänster eller lån till konsulter, närstående parter, anställda eller statsanställda.
- Kunden har lån med säkerheter från offshore-banker.
- Företaget betalar konsultarvoden till offshore-bolag.
- Företaget faktureras av organisationer belägna i stater som saknar tillfredsställande penningtvättslagstiftning, som är kända för hög banksekretess och som utgör skatteparadis för juridiska personer.
- Kunden etablerar en ny affärsförbindelse kopplade till ett högriskland.
- Kunden har skapat företag utan något tydligt affärsmässigt syfte.
- Kunden söker investeringsförvaltningstjänster avseende tillgångar vars ursprung är svåra att precisera eller på ett sätt som inte går att förklara med kunskap om kundens ekonomi eller förväntade beteende.
- Bildandet av dotterföretag eller andra förgreningar i utlandet som inte verkar vara nödvändiga för affärsverksamheten samtidigt som de används för att påverka överföringskostnaderna.
- Du som redovisningskonsult eller skatterådgivare ombeds sätta kunden i kontakt med ett utländskt kreditinstitut så att kunden kan öppna konton i det landet. Detta trots att kunden inte gör affärer i det aktuella landet och kunden inte har någon tydlig vision avseende sin framtida verksamhet där.
- Kunden köper varor (exempelvis båtar och lyxbilar) som inte har någon anknytning till företagets verksamhet.
- Företagets bokföring visar regelmässigt försäljningar till ett underpris vilket sätter företaget i en förlustposition. Företaget fortsätter, utan att någon rimlig förklaring ges, att göra dessa förlustaffärer.
- Företaget gör stora utbetalningar till dotterföretag eller andra enheter i företagssfären som inte verkar vara affärsmässigt motiverade.
- I samband med ovanliga transaktioner sker ekonomiska förluster utan att huvudmannen verkar bekymrad.

Underlag och dokumentation

- Kunden är osäker på var företagets bokföring och dokumentation finns.
- Företagets verkliga verksamhet stämmer inte överens med den som anges i bolagsordningen.
- Företaget har en otydlig eller oklar verksamhetsbeskrivning.
- Företaget anger olika verksamheter som inte tycks vara förenliga med varandra.
- Företagets investeringar stämmer inte överens med dess profil.
- De dokument som har lämnats in verkar inte stödja den övriga information som kunden har lämnat.
- Uppgifterna i registreringsbeviset avseende kunden stämmer inte överens med de uppgifter som ställföreträdaren lämnat om exempelvis firma, företrädare, organisationsnummer eller adress.
- Det saknas spår av att en affär har ägt rum – finns det faktiska bevis för att affären verkligen har skett?
- Vissa kundfakturor har inte de nödvändiga transportdokumenten och det förekommer också kontantbetalningar – misstänkt karusellbedrägeri.
- Misstanke om falska eller osanna fakturor (på grund av oregelbundenhet i leverantörsfakturorna).
- Stort antal fakturor från en enda leverantör eller grupp av leverantörer (misstanke om osanna/falska fakturor eller karusellbedrägeri).
- Fakturorna uppfyller inte bokföringslagens krav.
- Fakturorna avser tjänster som inte är relevanta utifrån företagets verksamhet.
- Årsredovisningen lämnas in för sent eller inte alls.
- Räkenskaperna stödjer inte årsredovisningen eller förvaltningsberättelsen.
- Kunden redovisar återkommande en icke-existerande eller redan betald skuld som ny.

- Betalningar för ospecificerade tjänster eller betalningar som verkar orimligt stora i relation till den tjänst som utförts.
- Otillåtna eller felaktigt bokförda transaktioner.
- Inköpsfakturer åtföljs alltid av försäljningsfakturer på ett i det närmaste identiskt belopp.
- Kunden ber dig att bokföra transaktioner utan underlag.

3

Varningssignaler kopplade till kundens beteende och privatekonomi

- Kunden är ovillig att ge detaljer kring eller svara på frågor om sin ekonomi.
- Kunden har stor kunskapsbrist avseende sina affärer, ger orealistiska förklaringar till kontanter eller transaktioner och/eller använder ombud som betar sig som ägare av – eller har fullmakt över – bankkonton.
- Kunden har omotiverat hög kunskapsnivå om penningtvättslagstiftningen.
- Kunden agerar defensivt vid kundkännedomfrågor eller är överdrivet mån om att rättfärdiga vissa transaktioner.
- Kunden verkar ovanligt intresserad av interna kontrollsystem samt rutiner för kundkännedom och rapportering.
- Kunden genomför flera till synes obefogade utlandsresor och denne eller dess företrädare verkar leva över sina tillgångar.
- Kunden använder privata konton vid affärstransaktioner.
- Kunden har ett hem- eller tjänstetelefonnummer som ofta är avstängt eller inte existerar.

Du är skyldig att rapportera misstänkta transaktioner och aktiviteter

Du är skyldig att riskbedöma din kund och din verksamhet samt rapportera misstänkta transaktioner och aktiviteter till Finanspolisen.

Även i de fall där du avslutar en affärsförbindelse på grund av misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism ska detta rapporteras till Finanspolisen. Din rapporteringsskyldighet faller inte bort genom att du frånträder ditt uppdrag eller avslutar affärsrelationen!

En rapport är heller inte detsamma som en polisanmälan. Uppgifterna om vem som har rapporterat och vad som har rapporterats hålls hemliga.

Du omfattas i detta sammanhang av tystnadsplikt. Det innebär att du inte får berätta för kunden eller någon utomstående att en närmare granskning har skett eller att en rapport om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism har skickats till Finanspolisen.

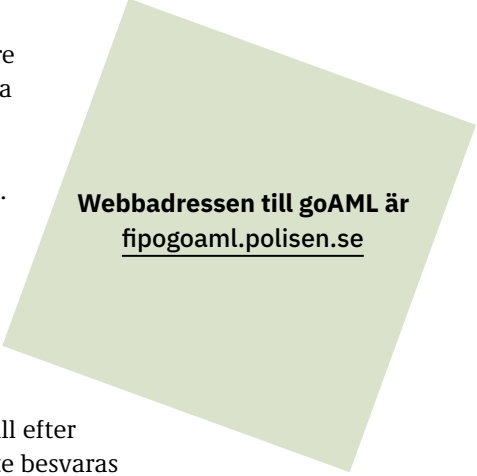
En rapport till Finanspolisen kräver inte att du som redovisningskonsult eller skatterådgivare har faktiska bevis för att penningtvätt eller finansiering av terrorism har skett. Det räcker med att du har skälig grund att misstänka att det rör sig om sådant eller att exempelvis pengar kommer från brottslig verksamhet.

Så här rapporterar du

Du rapporterar till Finanspolisen via it-systemet goAML.

För att få tillgång till systemet och kunna rapportera misstänkta transaktioner och andra aktiviteter genom webbportalen måste du registrera en organisation och därefter en användare.

På portalen finns en manual för hur du registrerar din organisation och användare i goAML. Om uppgifterna är korrekt ifyllda godkänner Finanspolisen registreringen inom två arbetsdagar. När registreringen har godkänts kan du logga in på portalen. Där finns en manual för rapportering och annat material som behövs för att komma igång.

Webbadressen till goAML är
fipogoaml.polisen.se

Frågor om goAML

De flesta svar finns i de manualer och det övriga material som du får tillgång till efter registreringen. Om du har frågor som inte besvaras i materialet kan du höra av dig till fipo@polisen.se.

Mer information eller frågor

Om du har frågor om penningtvättsregelverket eller om denna vägledning, vänligen kontakta:

Länsstyrelsen i Skåne län

Växel: 010-224 10 00

E-post: skane@lansstyrelsen.se

lansstyrelsen.se/skane/samhalle/betalning-ekonomi-och-pengar/forhindra-penningtvatt-och-finansiering-av-terrorism.html

Länsstyrelsen i Stockholms län

Växel: 010-223 10 00

E-post: stockholm@lansstyrelsen.se

lansstyrelsen.se/stockholm/samhalle/betalning-ekonomi-och-pengar/forhindra-penningtvatt-och-finansiering-av-terrorism.html

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Växel: 010-224 40 00

E-post: vastragotaland@lansstyrelsen.se

lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/samhalle/betalning-ekonomi-och-pengar/forhindra-penningtvatt-och-finansiering-av-terrorism.html

Ekobrottsmyndigheten, ekobrottsmyndigheten.se

Finanspolisen, polisen.se

Skatteverket, skatteverket.se

Skatteupplysningen 0771-567 567

**SAMORDNINGSFUNKTIONEN
MOT PENNINGTVÄTT OCH
FINANSIERING AV TERRORISM**